

De inventarier som är uppförda som saknade i listan är föremål som möjligen har ett kulturhistoriskt värde. Övriga saknade föremål har bedömts som övriga kyrkliga inventarier (till exempel enklare textilier), fast inredning (till exempel bänkkvarter) eller är inte att betrakta som kyrkliga inventarier (till exempel kontorsstolar). Dessa står inte med i listan ovan.

Allmänna rekommendationer

Angivna placeringar stämmer ofta inte i nuvarande förteckningen.

Ett antal föremål bör byt typ till K. Se lista i protokoll för detaljer.

Textilförvaringen är något trång för flera textilier som behöver vikas. Försök använd rulle för att undvika onödiga veck i den mån det går.

Textilförvaringen under läktaren har en fuktproblematik som måste undersökas. Textilierna upplevs fuktiga och vissa har mögelpåväxt. Den relativa luftfuktigheten och ventileringen av skåpen behöver utredas.

Tornets föremål bör gås igenom och kulturhistoriskt värdefulla föremål bör placeras för sig. En del föremål, som äldre spadar och julstjärnor, kan rensas ut. Detta gäller även förråd bakom läktare. Utrymmet bör gås igenom och särskilj föremål som är kulturhistoriska värdefulla, som prestaver, bör förvaras för sig.

Säkerhetsskåpet kan med fördel renodlas. Äldre böcker kan förvaras i syrafria kartonger på annan plats. Ett extra hyllplan kan sättas in i skåpet för att skapa mer plats. Oblater bör förvaras på annan plats. Nattvardskärlen har skyddspåsar i tyg, vilket är bra. I säkerhetsskåpet förvaras även äldre ljusstakar som skulle må bra av ha liknande skyddspåsar.

I dopfunten förvaras ett äldre dopfat. På grund av stöldrisken så bör det inte ligga framme när kyrkan är öppen. Eftersom fatet inte får plats i säkerhetsskåpet liggande så föreslås att det förvaras på en annan låst plats, förslagsvis i sakristian eller liknande. Fatet bör få en skyddspåse likt föremålen i säkerhetsskåpet.

Göteborg

Anders Frid, Egendomsenheten
Göteborgs stift

Kopia för kännedom:

Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Dr.
Paul

TORSBY PASTORAT

Genomlysningsrapport för fastigheter 2022-10-12

Göteborgs stift 2022-12-01
Christina Bernérus
Jan Spånslätt

Besöksadress: Lilla Bommen 1, 411 04 Göteborg
Postadress: Box 11937, 404 39 Göteborg
Växel: 031 - 771 30 00, fax 031 - 771 30 30
E-postadress: goteborgsstift@svenskakyrkan.se
Organisationsnummer: 252010-0088

Innehållsförteckning

Sammanfattning av de viktigaste förslagen till åtgärder för fastighetsförvaltningen.....	2
Byggnadsbestånd och översiktlig struktur.....	3
Kyrkobyggnader i pastoratet:	3
Övriga byggnader i pastoratet:	3
Byggnadsytor.....	3
Organisation	3
Begravningsverksamheten.....	3
Egenkontroller och övriga rutiner	4
Orglar	4
Övrigt	4
Samtal kring lokalanvändning och planerade förändringar för byggnaderna.....	4
Vård och underhållsplaner för kyrkobyggnader och kyrkogårdar.....	5
Övrig status för byggnadsbeståndet.....	6
Tillgänglighet	6
Larm och övervakning.....	6
Underhåll.....	6
Klimat, energi och miljö för kyrkor, och övriga byggnader i församlingsverksamheten	6
Kostnader för fastighetsförvaltning i Torsby pastorat.....	7
Lokalkostnader - Nyckeltal för lokalkostnader 2016–2021 enligt ekonomisk statistik för pastoratet.....	8
Korta notiser om några kyrkor och övriga byggnader som besöktes	10
Närvarande under genomlysningen 2022-10-12	19

Bilaga 1 Torsby pastorat Sammanställning av byggnadsdata

1 sida

Bilaga 2 Torsby pastorat Rutiner för egenkontroller

1 sida

Genomlysningsrapport av fastigheter i Torsby pastorat inkl. sammanställning av noteringar och data

Sammanfattning av de viktigaste förslagen till åtgärder för fastighetsförvaltningen

Vid genomlysningen av byggnaderna i Torsby pastorat kan konstateras att fastighetsförvaltningen generellt fungerar väl. Nedan följer en kort sammanfattning av bedömd status för fastighetsförvaltningen i Torsby pastorat och med de viktigaste förslagen till åtgärder noterade.

Struktur och lokalförsörjningsplaner

Församlingens arbete med struktur och innehåll avseende hur byggnaderna nyttjas för verksamheten, bör fortsätta. Genom lokalförsörjningsplanen har pastoratet ett bra verktyg för framtida och strategiska beslut kring lokalinnehavet.

Underhållsplanering

Pastoratet har lagt in alla byggnader i Incit Xpand genom Göteborgs stifts servicebyråtjänsters försorg. Med verktyget erhålls en kostnadssatt tidsplanering för byggnadernas underhåll på kort och lång sikt, vilket ger en långsiktig överblick av underhållsbehovet.

Drift- och skötsel

På driftsidan har man centrala styr och övervakningssystem för kyrkorna förutom i Lycke kyrka. Man kan där överväga en kompletterande styrning. Se sid 6.

Pastoratet kan även överväga att samla ihop befintlig dokumentation rörande egenkontroll samt drift- och skötselrutiner i en annan modul i systemet Incit Xpand, vilket pastoratet har tillgång till via underhållsplaneringen.

Egenkontroller

Rutiner för egenkontroller finns generellt och man följer dessa. Rutiner för säkerhetskontroller av lekplats återstår att se över. Man avser också att utföra en besiktning av befintlig lekplats med befintliga lekredskap inför en ändring/ utbyte av lekredskap mm.

Energi, klimat och miljö

I pastoratet bedrivs på många sätt ett medvetet energi- och miljöarbete. Pastoratet arbetar med Kyrkans Miljödiplomering och diplomering steg 1 beräknas ske hösten 2023. Energianvändningen är låg och den specifika energianvändningen dvs kWh/m² BRA är bland de lägsta i stiftet och ligger runt 80 kWh/m² BRA/år och är en följd av genomförda åtgärder, främst genom installation av värmepumpar för uppvärmning. Men man har även goda möjligheter till ytterligare besparingar genom justeringar och sänkningar av temperaturer mm.

Kyrkogårds- och begravningsverksamhet

Pastoratet har god kontroll över kyrkogårds- och begravningsverksamheten och har också färdigställt och antagit, riktlinjer för begravningsverksamheten. Det finns dock behov av modernisering av några av ekonomibyggnaderna för begravningsverksamheten och detta är något som pastoratet planerar att utföra inom de närmaste åren.

Fastighetskostnader och status för byggnadsbeståndet

Pastoratet har relativt normala till lite högre förvaltningskostnader räknat på åren 2016 till 2021, men har ändå goda ekonomiska förutsättningar för att kunna utveckla verksamheten och anpassa lokalerna.

Byggnadsbestånd och översiktlig struktur

Torsby pastorat ligger i Kungälv kommun vid Nordre älv och Västerhavet i södra Bohuslän, Västra Götalands län. Pastoratet består av de fyra församlingarna: Torsby, Lycke, Harestad och Marstrand. Total folkmängd i hela pastoratet var 2021-12-31, 8 470 personer varav 5 317 var kyrkotillhöriga, vilket motsvarar en andel på ca 63 %.

Kyrkobyggnader i pastoratet:

Inom pastoratet finns idag fyra kyrkor och ett kapell, dvs en kyrka i varje församling, samt Koöns kapell för begravingar i Marstrands församling. Av kyrkorna är en med medeltida ursprung, Marstrands kyrka, men samtliga kyrkor har ersatt äldre byggnader. Befintliga kyrkor är uppförda under 1800-talet. Se vidare under Korta notiser i slutet av detta dokument.

Övriga byggnader i pastoratet:

I Torsby pastorat finns för pastoratets verksamhet, (inkl. begravningsverksamheten) förutom de fyra kyrkobyggnaderna och kapellet, tre församlingshem, en förskola, ett kansli, fyra ekonomibyggnader, en bisättningsbyggnad, samt tre förråd och två garage.

Byggnadsytor

De 20 byggnaderna har totalt en bruksarea på ca 4 773 m² och en uppskattad uppvärmd area på ca 4 656 m². Tillgänglig uppvärmd yta för församlingsdelen (exkl., begravningsverksamheten) är totalt på 4 230 m², vilket innebär ca 0,8 m²/kyrkotillhörig i pastoratet, vilket är relativt normalt.

Organisation

- Totalt är 26 personer (enligt kontaktlista på pastoratets hemsida) anställda i pastoratet och detta inkluderar personal för förskolan.
- Det övergripande ansvaret för fastigheterna vilar på kyrkoherden och kyrkorådet.
- Det operativa ansvaret är delat mellan fastighetsansvarig Martin Grosshög och begravningsansvarig tillika kyrkogårdschef Mats Lendefors. Vidare finns ytterligare fyra heltidsanställda vaktmästare vars huvudsakliga uppgift är kyrkogårdsarbete motsvarande c: a 60% av tiden och c: a 40% av tiden är arbete för församlingsverksamheten.
- Skrivna rutiner för drift och skötsel saknas för varje byggnad. Möjlighet finns att samla rutiner för varje byggnad i Incit Xpand för det systematiska underhållet (Kontakt kan tas med stiftet som kan skicka över exempel på checklistor för periodisk tillsyn och skötsel).
- För det systematiska brandskyddsarbetet (SBA) ansvarar vaktmästare Martin Lidhall. Man använder räddningstjänsten för tillsyn. Presto utför regelbundet kontroller av brandredskap.
- Ansvaret för el-revisioner och OVK vilar på fastighetsansvarig Martin Grosshög. Fungerar bra

Begravningsverksamheten

Pastoratet innehar och förvaltar fyra begravningsplatser: Torsby kyrkogård, Lycke nya kyrkogård (Gamla kyrkogården i Lycke är inte aktiv utan är tagen ur bruk och skötsel bekostas av församlingsverksamheten), Harestad kyrkogård och Koöns begravningsplats som ersatt Marstrands kyrkogård som är tagen ur bruk. Hela begravningsplatsen söder om kyrkan är liksom kyrkan av stort kulturhistoriskt värde och skyddad som kulturminne. Kyrkogården har en speciell karaktär med murar täckta med skifferplattor gravar från 1800-talet och lämningar från medeltida konventsbyggnader kan ev. finnas under kyrkogården och under mark på norrsidan av kyrkan.

Förutom kist- och urngravplatser finns minneslund och askgravlund. Plaketterna i askgravlundan har man i 25 år sedan får man en fråga om förlängning. Riktlinjer för begravningsverksamheten är antagna i pastoratets kyrkofullmäktige och inskickade till domkapitlet.

I pastoratet finns rutiner för hur man hanterar instabila gravvårdar och man arbetar ihärdigt med detta

	Antal använda gravplatser	Antal lediga gravplatser	Totalt antal gravplatser med gravrätt	Antal gr-pl. som pastorat/förs sköter	Antal gr-pl. som saknar uppgift om innehavare	Rutin för regelbunden kontroll av gravstenar finns ja/nej	Datum för senaste kontroll av gravstenar
Kyrkogårdar							
Torsby Kyrkogård	689	17 + nytt fält pl	686	69	206	ja	2 016
Lycke Kyrkogård	250	16 + nytt fält pl	247	45	30	ja	2 015
Lycke Gamla Kyrkogård	:gistrerat ej i bruk						
Harestads kyrkogård	230	33 + nytt fält	228	25,0	33	ja	2 022
Koöns Begravningsplats	701	174	698	110	355	ja	2 015

Av ovan statistik framgår att man har ett relativt sett stort antal gravplatser som saknar uppgift om gravrättsinnehavare och främst då på Torsby kyrkogård.

Egenkontroller och övriga rutiner

Pastoratet uppger att man i princip har full kontroll på de egenkontroller man är berörd av och skyldig att/eller bör göra. Vissa av dessa är under bearbetning såsom kontroller på lekplats och kemikaliehantering.

Orglar

Det övergripande ansvaret för orgelunderhållet har musikerna gemensamt. Orgelinventeringen som man har utfört med hjälp av Go Art i ett tidigare skede än den inventering som nu äger rum i stiftets regi leder till att man har rutiner för underhåll av dessa. Dessutom planeras en installation av en replika dvs en nykonstruktion av tidigare befintliga orgeln i Marstrands kyrka. Ursprunglig orgel i original som är den äldsta nu spelbara och använda orgeln i Sverige finns nu Morlanda kyrka och en replika planeras alltså att installeras i koret i Marstrands kyrka

Övrigt

Det finns en överenskommelse/avtal vad gäller klockunderhåll och klocktornsbesiktning med Ystads klockgjuteri.

Vidare finns avtal med Nomor om besök av behov, vilket innebär att man inte har ett schema med inlagda återkommande kontroller. Med ett långsiktigt allt varmare och fuktigare klimat kan ökad risk för angrepp av befintliga men också nya typer av skadeinsekter befaras. Man kan därför ev. överväga att schemalägga och avropa regelbundna och återkommande kontroller och bekämpning av skadeinsekter.

Samtal kring lokalanvändning och planerade förändringar för byggnaderna

Ett samtal förs inledningsvis om pastoratets långsiktiga strategiska arbete, med avseende på de byggnader man förvaltar. Hur kyrkorna och övriga lokaler används skiljer sig en hel del åt, inklusive kostnaderna för drift och underhåll. Detta är något pastoratet håller på att se över och åtgärda.

Åtminstone i dagsläget har man inte för avsikt att expandera vad gäller byggnadsinnehavet. Däremot förs ett resonemang om att eventuellt hyra in sig i någon ny lokal i Tjuvkil, eftersom samhället där expanderar samtidigt som pastoratet inte själva äger för ändamålet lämpliga lokaler. Man kan konstatera att, som på många andra platser i stiftet och även i andra stift, ligger kyrkobyggnaderna inte

längre centralt i samhällena, vilket innebär att om kyrkor hade byggts idag skulle de troligen inte ha byggts på de ställen kyrkorna nu ligger.

I pastoratet har det börjat diskuteras om Torsby pastorat så småningom ska omvandlas till Torsby församling. Man firar gudstjänst i två kyrkor per söndag, något som pastoratet fått dispens för och som finns inskrivet i församlingsinstruktionen. Dock påpekar man, firas fler andra gudstjänster under veckorna på olika ställen.

Vad gäller samarbeten och samverkan, säger man att det inte finns några andra samfund att samarbeta med. Det fanns en missionsförsamling, som numera övergått i Missionskyrkans vänner på Marstrand, men de, säger man, bedriver sin egen verksamhet. Vad gäller övrig samverkan så sker det sådan i den POSOM-grupp som finns i kommunen, och på begravningsidan köper man grävtjänst av Kungälvss pastorat. Det sker också viss verksamhetssamverkan med skolorna i kommunen.

Ser man konkret till behovet av byggnader och byggnadernas behov, säger fastighetsansvarig att ekonomibyggnaden i Torsby behöver renoveras och/eller byggas nytt.

Lycke kyrka byggdes för ett antal år sedan om för att även ge plats för församlingsverksamhet och till viss del kontorsverksamhet. Pastoratet menar att det var en god och riktig satsning, men att det i dagsläget inte är aktuellt med motsvarande satsning i någon annan kyrka. Dock har man för avsikt att förbättra möjligheterna för ett gott kyrkfika i Torsby kyrka.

I pastoratet finns gåvomedel som är bundna till både församlingshem och till kyrkobyggnaderna, vilket kan ge ökade möjligheter för både ett långsiktigt bevarande och framtida anpassningar av utrymmen för ändrad verksamhet.

Enligt fastighetsansvarige har man också medvetet satsat på att pastoratets kyrkor och byggnader ska erhålla låga driftskostnader så att dessa både miljömässigt och kostnadsmässigt ligger bra till. På många ställen finns bergvärmepumpar installerade, och för att ha möjlighet till en fullt ut intermittent uppvärmning har man kvar en del bänkvärmare med s.k. bänkvärmegivare installerade. I vissa lokaler skulle eventuellt behövas vissa särskilda lösningar. t.ex. en värmematta eller annan lösning för att förbättra det lokala klimatet i textilskåp.

Installation av solceller diskuteras också även om man inte kommit fram till var dessa bäst skulle placeras. Förskolan skulle gärna se att det blev på "deras" byggnad, men osäkert om läget är det bästa.

Vad gäller tillgång på begravningsmark menar man att reservmark finns på de flesta ställen, dock inte på Koön. Pastoratet hyr även ut viss mark.

Vård och underhållsplaner för kyrkobyggnader och kyrkogårdar

Vård- och Underhållsplaner finns för samtliga kyrkor. I planerna som är från 2010 och 2011 finns även med avsnitt om kyrkogårdarna, och inventarier. Ingen plan finns för Koöns kapell.

En kulturhistorisk inventering av kyrkogårdarna gjordes 2021 och helt nyligen har Riktlinjer för begravningsverksamheten antagits och skickats in till domkapitlet i Göteborgs stift.

Övrig status för byggnadsbeståndet

Tillgänglighet

Tillgängligheten till pastoratets byggnader är generellt god till samtliga byggnader, även om det inte alltid är via huvudentrén.

Larm och övervakning

Brandlarm finns inkopplat i alla kyrkor och de går direkt till SOS alarm. Inbrottslarm finns i ekonomibyggnaderna, Torsby expeditionsbyggnad och bisättningsrum.

Underhåll

Underhållet av byggnaderna vad avser yttre och inre underhåll är generellt gott. Pastoratet har låtit lägga in fastigheterna i Incit Xpand.

Klimat, energi och miljö för kyrkor, och övriga byggnader i församlingsverksamheten och för begravningsverksamheten

Styr- och reglersystem, JEFF CC-kyrka, finns installerat i Torsby, Harestad och Marstrands kyrkor. I Lycke kyrka finns inte ett sådant system då kyrkan används till daglig verksamhet. Ett förslag för Lycke kyrka är att i framtiden kunna styra i två zoner där kyrkorummet utgör en zon och resterade del bak i kyrkan som kan hyras ut blir en zon, vilket skulle både spara värmekostnader och bevara en jämnare fuktighet i kyrkorummet. För detta krävs dock båden en mindre ombyggnad av värmesystemet och ett övergripande styrsystem lika CC kyrka.

Klimatet i församlingens kyrkor och församlingshem bedöms generellt som relativt gott ur komfortsynpunkt vad avser temperaturer och relativ fuktighet.

Energianvändningen som är i form av köpt el till samtliga byggnader uppgår för år 2020-2021 i snitt till totalt ca 364 MWh/år varav 293 MWh för församlingsverksamheten och 72 MWh för begravningsverksamheten.

Den totala energianvändningen för alla kyrkorna (Se Bilaga 1) uppgår i snitt till c: a 154 MWh/år 2020-2021 Specifik energianvändning för dessa är i snitt för åren 2020-2021 72 kWh/m²BRA vilket är lågt.

Specifik energianvändning för samtliga uppvärmda byggnaderna i pastoratet är i snitt för åren 2020-2021 78 kWh/m² BRA per år, vilket är lågt.

Pastoratets goda ambitioner att bedriva energieffektiviseringsarbete bör alltså fortsätta och man är också intresserade av förutsättningarna för installation av solpaneler.

Energianvändning i hela byggnadsbeståndet	2016	2017	2018	2019	2020	2021	MV 2020-21
Köpt total energimängd MWh					344	384	364
el					344	384	364
fjärrvärme					0	0	0
olja					0	0	0
Utsläpp CO ₂ -ekv total energianvändning i byggnader ton					6	7	7
Byggnadernas uppvärmda area i BRA (m ²)					4 656	4 656	4 656
Specifik energianvändning /m ² BRA uppvärmd yta					74	82	78
Energikostnad med medelpris 2 000 kr/MWh tkr/år					688	768	728
Energianvändning församlingsverksamheten	2016	2017	2018	2019	2020	2021	MV 2020-21
Köpt total energimängd MWh					272	314	293
Energikostnad med medelpris 2 000 kr/MWh tkr/år					544	628	586
Energikostnadens andel av total kostnad för fastighetsförv. Förs.verks. %					19%	19%	19%
Energianvändning begravningsverksamheten	2016	2017	2018	2019	2020	2021	MV 2020-21
Köpt total energimängd MWh					72	70	72
Energikostnad med medelpris 2 000 kr/MWh tkr/år					144	140	142
Energikostnadens andel av total kostnad för fastighetsförv. Begravningsverks %					27%	22%	25%

Kostnader för fastighetsförvaltning i Torsby pastorat

De årliga genomsnittliga kostnaderna för fastighetsförvaltningen för år 2016–2021 är enligt ekonomisk statistik för pastoratet som enhet ca 5,9 Mkr./år, vilket motsvarar ca 25% av driftintäkterna eller 996 kr/medlem, vilket är högt med hänsyn till c: a 630 kr/medlem enligt motsvarande statistik för hela stiftet.

Kostnader för energianvändning i byggnaderna för församlingsverksamheten totalt uppgår i snitt till ca 728 kkr./år för 2020–2021, vilket är ca 19 % av genomsnittliga kostnaderna för fastighetsförvaltningen för åren 2020–2021, Med stigande elpriser och ökat behov att elektrifiera delar av energianvändningen i samhället och behov av att reducera klimatpåverkan kommer denna andel av kostnaderna att växa vilket gör det angeläget att fortsätta med att effektivisera byggnadsbeståndet och minska dess elenergianvändning.

Lokalkostnader - Nyckeltal för lokalkostnader 2016–2021 enligt ekonomisk statistik för pastoratet

I det följande redovisas ett antal nyckeltal som avser lokalkostnader angivna i ekonomisk statistik. Siffrorna avser motsvarande tal för medelvärde för perioden. I driftkostnader ingår kostnader för reparationer, fastighetsskötsel, tillsyn, energi och media, elrevisioner, OVK, hissar etc., inkl. personalkostnader. I dessa ingår inte kostnader för lokalvård och gemensam fastighetsadministration. I underhållskostnader ingår kostnader för planerat underhåll inkl. personalkostnader. I övriga kostnader ingår fastighetsadministration, riskkostnader (försäkringspremier, larmkostnader etc.), fastighetsskatt, avskrivningar på gjorda investeringar.

Driftredovisning.	2016	2017	2018	2019	2020	2021	MV 2016-2021
Fördelning av kostnader för fastigheter och lokaler							
Församlingsverksamheten							
Driftskostnader inkl. personalkostnader							
Kyrkor och kapell	278	346	382	320	255	295	313
Kyrka och församlingslokaler i gemensam byggnad	45	60	86	71	63	71	66
Församlingslokaler (egna och hyrda)	201	574	639	446	525	584	495
Förvaltningslokaler (egna och hyrda)	0	0	0	0	0	0	0
Näringsfastigheter	290	0	0	0	0	0	48
Summa driftskostnader	814	980	1 107	837	843	950	922
Andel av total kostnad	9%	11%	26%	30%	30%	28%	22%
Underhållskostnader inkl. personalkostnader							
Kyrkor och kapell	6 383	6 535	618	87	581	371	2 429
Kyrka och församlingslokaler i gemensam byggnad	164	35	39	187	128	306	143
Församlingslokaler (egna och hyrda)	225	756	1 190	257	316	489	539
Förvaltningslokaler (egna och hyrda)	0	0	0	0	0	0	0
Näringsfastigheter	0	0	0	0	0	0	0
Summa underhållskostnader	6 772	7 326	1 847	531	1 025	1 166	3 111
Andel av total kostnad	74%	80%	44%	19%	36%	35%	48%
Övriga kostnader inkl. avskrivningar							
Kyrkor och kapell	581	409	617	554	384	646	532
Kyrka och församlingslokaler i gemensam byggnad	234	153	217	160	194	164	187
Församlingslokaler (egna och hyrda)	774	319	399	711	373	438	502
Förvaltningslokaler (egna och hyrda)	0	0	0	0	0	0	0
Näringsfastigheter	0	0	0	0	0	0	0
Summa övriga kostnader	1 589	881	1 233	1 425	951	1 248	1 221
Andel av total kostnad	17%	10%	29%	51%	34%	37%	30%
Total kostnad för fastighetsförvaltning	7 242	7 290	1 617	961	1 220	1 312	3 274
Kyrkor och kapell	79%	79%	39%	34%	43%	39%	52%
Andel av total kostnad	44%	248	342	418	385	541	396
Kyrka och församlingslokaler i gemensam byggnad	5%	3%	8%	15%	14%	16%	10%
Andel av total kostnad	1 200	1 649	2 228	1 414	1 214	1 511	1 536
Församlingslokaler (egna och hyrda)	13%	18%	53%	51%	43%	45%	37%
Andel av total kostnad	0	0	0	0	0	0	0
Förvaltningslokaler (egna och hyrda)	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Andel av total kostnad	290	0	0	0	0	0	48
Näringsfastigheter	3%	0%	0%	0%	0%	0%	1%
Andel av total kostnad	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Summa andelar av totalkostnad byggnadskategorier	9 175	9 187	4 187	2 793	2 819	3 364	5 254
Summa total kostnad för fastighetsförvaltning förs.verks.	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Andel av total kostnad för kostnadskategorier							
Antal tillhöriga st	5 216	5 279	5 312	5 325	5 284	5 317	5 289
Total kostnad fastighetsförvaltning förs.verks. /tillhörig kr, år	1 759	1 740	788	525	533	633	996
KUB+KAE	0	7 837	273	652	85	356	1 534
Total driftintäkt församlingsverksamhet tkr	18 555	25 473	19 551	18 957	19 900	20 137	20 429
Andel total kostnad fastighetsförvaltning församlingsv. /driftintäkt %	49%	36%	21%	15%	14%	17%	25%
Begravningsverksamheten							MV 2019-2021
Driftskostnader inkl. personalkostnader							
Mark och byggnader				228	143	157	176
Underhållskostnader							
Mark och byggnader				115	122	351	196
Övriga kostnader							
Mark och byggnader				217	328	382	309
Summa total kostnad fastighetsförv begravningsverksamhet				560	593	890	681
Antal invånare st	7 379	7 670	7 895	8 104	8 242	8 470	8 272
Total kostnad fastighetsförvaltning begravn.verks./invånare kr, år				69	72	105	82

Som framgår av statistiken ovan har pastoratet kostnader för fastighetsförvaltningen som motsvarar en andel av totala driftintäkterna på i snitt 25% samt ca 996 kr/tillhörig. Kyrkornas andel av de totala förvaltningskostnaderna för församlingsverksamheten är c: a 60% (brutto dvs exkl. bidrag)

Jämfört med snittet för stiftet för kostnader för fastighetsförvaltningen och dess andel av driftintäkter på ca 23 % är detta något högre för redovisad period. Snittkostnad för fastighetsförvaltning/tillhörig alla enheter i Göteborgs stift är ca 630 kr/tillhörig, vilket innebär att kostnaderna relativt sett är lite högre enligt statistikredovisningen för perioden. Dock har man i pastoratet goda förutsättningar att klara detta inom nuvarande ekonomiska ramar.

Korta notiser om några kyrkor och övriga byggnader som besöktes

Torsby kyrka

Byggår: 1851 men med medeltida ursprung, Tornet är medeltida. År 1705 revs tredje våningen av tornet och ersattes med nuvarande klockdäck med toppigt tak.

Användning: Gudstjänst varannan vecka, kyrkliga handlingar, musikgudstjänster mm.

Speciellt kultur: Delar av gammal munktrappa bevarad i det medeltida tornet.

Reparationer mm:

Utvändigt: Renovering utförd 2015

Invändigt: Behov av renovering finns och är planerad till 2024
Färg flagar i taket främst över läktaren

Torn/vind: Sågspån på vinden. Vinden nås genom lucka på läktaren.
Tornet i behov av invändig rengöring. Luckor på klockdäcket ok. Några balkar utbytta under senare år.

Uppvärmning: Bergvärme + bänkvärme + några elradiatorer
CC-kyrka styrsystem. Min 12 grader, max 19.

Ventilation: Självdrag

Ljuskällor: LED

Övrigt: Förvaring av textilier framme i kyrkan, gott skick. Det finns planer på att renovera och sätta tillbaka gamla korfönster.

Torsby församlingshem

Byggår: 1955, yta: 339 m²

Användning: Församlingsverksamhet

Utvändigt: vit träfasad

Invändigt: kopplade 2-glasfönster.
Ej tilläggsisolerat

Uppvärmning: Bergvärme (2 år gammal), IVT Geo 516C. Ingen direktelvärm används. Golvvärme

Ventilation: Frånluft

Ljuskällor:

Övrigt: Krypgrund försedd med avfuktare av absorptionstyp.

Torsby kanslibygnad (tidigare prästgård)

Byggår: Ursprungligt 1750-talet, ombyggt och tillbyggt under 1900-talet

Användning: Kontor

Utvändigt: vit träfasad. Grunden förstärkt pga. sättningar.
Isolerat endast med sågspån i taket.

Invändigt: Fina kakelugnar som dock inte är i bruk.

Uppvärmning: Ytjordvärme

Ventilation: Frånluft (ej återvinning), Fläkt ställs på lägre varv vintertid och styrs på/av via tidur.

Övrigt: Flera laddstolpar uppsatta – dubbel 22 kW + 3 laddstolpar 11kW

Torsby ekonomibyggnad

Byggår:

Användning:

Generellt:

Utvändigt:

Invändigt:

Uppvärmning:

Ventilation:

Ljuskällor:

Övriga byggnader i Torsby församling

ms

Lycke kyrka

Byggår: 1826 och invigd 1827 ersatte då en tidigare medeltida kyrka

Användning: Gudstjänster varannan vecka, kyrkliga handlingar mm. Inbyggda församlingslokaler.

Speciellt kultur:

Reparationer mm:

Säkrat taket. Nocktätat.

Inre renovering av alla ytskikt pågick vid genomlysningstillfället

Utvändigt: Förbättrad takavvattning genomförd.

Skiffertak på lanterninen, för övrigt tegeltak

Invändigt: renovering pågår.

Dubbelgolv under kor och sakristia

Torn/vind: Isolerat med mineralullsmattor. 3 öppningsbara luckor på klockdäcket. Vid besöket har ett hjul släppt till stora klockan.

Uppvärmning: Bergvärme, 2 borrhål + viss eltillsats. Ingen fuktövervakning och styrning av temperatur med fuktkompensering på RF.

Temp 18-20,5 grader. Vattenradiatorer, några av äldre datum.

Åtgärdsförslag:

Installera styrsystem för klimatstyrning (temperatur/ RF) med fjärrövervakning av temperatur/RF samt överväga uppdelning av klimatstyrning av bakre delen av kyrkan och främre delens kyrkorum i separata zoner. Dessutom erhålls förbättrad komfort med uppdelning av värmande ytor med hänsyn till rumsindelning. Termostat på radiator i samtalsrummet styrs idag med enkel rumsgivare

Ventilation: Självdrag. Frånluft från verksamhetslokalerna

Ljuskällor: LED

Övrigt: Elcentral har behov av att bli utbytt mot ny.

Gammal kyrkport förvaras i tornet

Lycke ekonomibyggnad

Uppvärmning: Luft/luftvärmepump

Harestad kyrka
Byggår: 1853-1854

Användning: Gudstjänst varannan söndag + kyrkliga handlingar mm

Allmänt: Gott skick

Reparationer mm: 2013

Utvändigt: Putsad fasad helt ok. Nyttillverkad ytterdörr. Räcknet till rampen funktionellt, men inte fullt lika vackert. Pastoratet överväger att ersätta det med ett smidesräcke

Invändigt: Takbrädor ovanför orgelläktaren har tidigare släppts, nu åtgärdat

Torn/vind: 4 öppningsbara luckor. Isolering: 10 cm sågspån och ca 25-30 cm lössull. Visst städbehov av tornet. En del äldre föremål bl.a. från en orgel finns här.

Uppvärmning: Luft/vattenvärmepump med utedel från 2014 som innebär en inte helt vacker vy. Utedel skulle kunna döljas av en häck. Innedel är placerad på innertak till sakristian. Styrning genom CC kyrka. 3 fläktkonvektorer. Temperaturspann 12 – 19 grader.

Ventilation: Självdrag, köksfläkt från pentry

Ljuskällor: LED

Övrigt: Eventuellt lite fuktskador på textilier i textilskåp. Förslag: förse det med en värmematta som styrs på temperatur med börvärdeskompensering på fukthalt

Harestads församlingshem (gamla prästgården)

Byggår: 1800-tal, ombyggd på 1980-talet

Användning: Ganska ringa. Öppen förskola varje måndag + en del dop- och begravningskaffén.

Allmänt: gott skick

Reparationer mm: Helrenoverat

Utvändigt:

Invändigt: Ljudabsorbenter i tak. 2-glasfönster

Uppvärmning: Bergvärme, temp: 20-21 grader

Ventilation: Frånluft

Ljuskällor: Glödlampor, halogen. Byte till LED pågår

Övrigt:

Ekonomibyggnad

Tidigare bisättningsbyggnad som byggts om till en ekonomibyggnad och garage.

Uppvärmning: Luft/luft

Marstrands kyrka

Byggår: 1270. Ursprunglig byggd både som Franciskaner konventets kyrka och församlingskyrka

1500-tal: kor och sakristia tillkommer

1700-tal – många reparationer

1807 – 1819: kyrkan får sitt nuvarande utseende

1994/95: nytt golvtegel. Vid detta tillfälle flyttades en del gravhällar till vapenhuset

Användning: Gudstjänst varannan vecka, kyrkliga handlingar, konserter mm. Öppen kyrka

Speciellt kultur:

Reparationer mm: se BeBR

Kyrkan putsades om 2017, femårskontroll 2022 som resulterade i några mindre åtgärder.

Urets visare renoverade 2022.

Koll av dränering av takavvattning utförd i samband med takreparation

Utvändigt: Tak över långhus, sadeltak, valmat tak över koret. Takbeklädning: kopparplåt
Puts avfärgat i ljus gulvitt. Strävpelare i hörn och mellan fönster. Torntak krönt med kopparkors.

Invändigt: Gravstenar i golvet restaurerade helt nyligen. Därefter ny kortare gångmatta för att gravstenarna ska synas.

Förvaring av altarkläden i en väl kamouflerad anordning framme i koret på södersidan

Torn/vind: Torn och vind välstädd. Vinden är isolerad (1992 enl. BeBR) med en form av linisolering ca 30 cm. Under denna en ångspärr. Ventilationshål är upptagna vid muren.

Luckorna öppnas inte vid ringning i klockorna

Uppvärmning: Bergvärme, 2 hål, gjort 2017. Styrning av fukt och temp med CC kyrka.

Fläktkonvektorer, elslingor i korgolvet som dock är avstängda sommartid. Möjlighet för extra uppvärmning i sakristian finns.

Ventilation: Självdrag, frånluftsfläkt på toalett

Ljuskällor: LED

Övrigt: Pastoratet diskuterar att starta ett projekt som går ut på att göra en replika av ursprungsgorgeln från 1600-talet som såldes till Morlanda församling 1803. Orgeln ska placeras på en ny läkare som byggs på den norra sidan framme i kyrkan.

En muralmålning framtagen på väggen i toaletten.

En "skattkista" finns i sakristian som dock pastoratet ännu inte lyckats öppna.

Marstrands församlingshem, f.d. prästgård

Byggår: okänt. Prästgården i Marstrand är omnämnd i skrift 1597.

Användning: Under sommartid daglig verksamhet, några gånger i månaden

Allmän kommentar: gott skick

Speciellt: Sinnenas trädgård. Föreningen som sköter om trädgården ingår i något som benämns Trädgårdsresan och som stöttas av Kulturnämnden och Regionutvecklingsnämnden i Västra Götalandsregionen. Pastoratet upplåter marken och står för vissa kostnader, t.ex. tillgången till bevattning.

Reparationer mm:

Övervåningen delvis renoverad och inredd till en mindre lägenhet. Denna hyrs dock inte ut för längre perioder utan används för tillfälliga musiker, personer som arbetar i caféet sommartid och egen personal som tjänstgör sommartid mm. Hallen och trappan kommer enligt pastoratet också att renoveras.

Utvändigt: Röd träfasad, målad med linolja, tegeltak.

Kopplade 2-glasfönster

Invändigt: Golvet i delar av salen är nyss omgjort. Lägenhet på övervåningen

Uppvärmning: Bergvärme (bioetanol i systemet väl utmärkt). Golvvärme och radiatorer

Ventilation: Självdrag, Paxfläkt på toalett

Ljuskällor:

Övrigt: Ej tilläggsisolerat

Förråd i trädgården, ej uppvärmt

Har påbörjat ett grävningsarbete p.g.a. att skarvarna i avloppsröret inte är täta

Koöns kapell (ceremonilokal)

Byggår: 1939

Användning: Tagen ur bruk som invigt kyrkorum och används vid begravningar främst kristna men även icke kristna begravningar samt vid borgerliga begravningar

Utvändigt: Röd liggande panel. Takbeklädnad av tegel (ganska mycket påväxt av lavar). Den yttre trappan omlagd 2022

Invändigt: Panel (ser på sina håll nästan ut som tryckimpregnerat?)

Uppvärmning: Direktverkande el

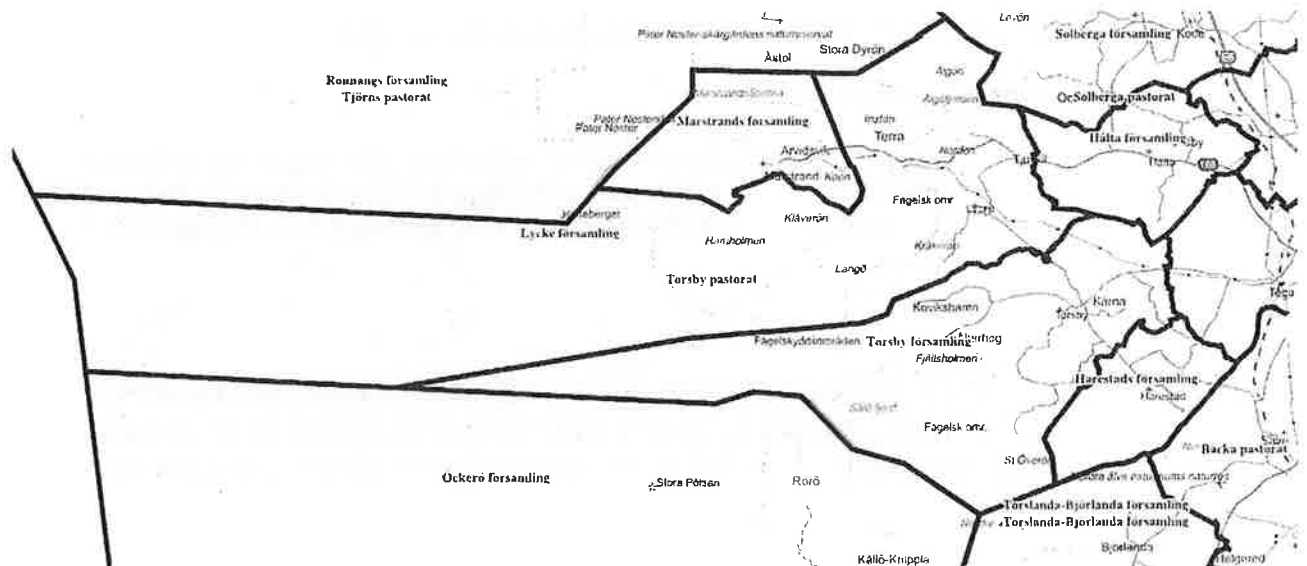
Ventilation:

Ljuskällor:

Övrigt: Klockstapel

Karta över Torsby pastorat och dess kyrkobyggnader

Närvarande under genomlysningen 2022-10-12

Anders Radix, kyrkoherde

Martin Grosshög, fastighetsansvarig

Christina Bernérus, Klimat- och hållbarhetssamordnare, Göteborgs stift

Jan Spånslätt, fastighetsingenjör, Göteborgs stift

Petra Lundin, fastighetsingenjör, Göteborgs stift

[illegible]

Dokumenterade rutiner för egenkontroller	Ja	Nej	Kommentar
LAGKRAV			
Elrevision	x		
Radon	x		
Energideklaration		x	
Hissar och lyftanordningar	x		
Kemikaliehantering		x	Är under arbete
Oljecistern kontroll		x	Finns inte
OVK	x		
Systematisk brandskyddskontroll	x		
Tryckkärlskontroll	x		
Återkommande kontroll köldmedium		x	Finns inte
Lekplats		x	Skall göras
BÖRKRAV			
Kontroll av inneklimat	x		
Regelbunden kontroll inre	x		
Regelbunden kontroll yttre	x		
Klockbesiktningar	x		
Skadedjur	x		
Kontroll dricksvattenkvalitet egen brunn		x	Finns inte

OBS LAGKRAVEN STÄLLS ENDAST PÅ BYGGNADER SOM NYTTJAS I NÅGON FORM

Om nej på vissa frågor enligt ovan kan det i kommentarsfältet fyllas i om ni behöver hjälp med detta,

Arvodeskommittén

Sammanträdesprotokoll

Datum 2023-01-18

Plats och tid
Beslutande**Torsby Församlingsgård**
Christina Svensson
Claes Liljedahl
Lillemor Jorholm
Anne-Lise Lindström
Bo Carlsson

Övriga

Anna-Karin Tellestam

ej närvarande

Underskrifter
Ordförande
..... Justerare
Christina Svensson
BO CARLSSON

§ 1

Beslut om ersättning för förlorad arbetsinkomst för kyrkorådsmedlemmar i samband med Kyrkorådets möten.

Beslutades att ersättning skall utgå mot uppvisad lönespecifikation där avdraget skall framgå. Eventuellt kan intyg från arbetsgivare också begäras. Exakt hur den eventuellt förlorade löne-ersättningen skall redovisas till lönekontoret låter vi Kyrkoråd bestämma.

MARSTRANDS FÖRSAMLING

Svenska kyrkan
TORSBY PASTORAT

Sammanträdesprotokoll
Datum 20230116

Plats och tid Marstrands församlingsgård kl 18:30 -19:45
Beslutande Tore Svensson
Christina Svensson, anmält förinder
Siv Dahl
Eivor Edström
Annica Hurtig
Helene Ljungkvist, anmält förhinder

Ersättare Jan Arvidsson
Pia Christoffersson
Conny Magnusson
Rose-Marie Stenman
Wanja Söderberg, ej närvarande

Övriga Anders Radix, kyrkoherde

Paragrafer 79-92

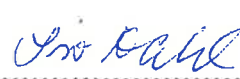
Underskrifter
Ordförande

Tore Svensson

Justerare:

Eivor Edström

Sekreterare:

Siv Dahl

Anslag/bevis

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Organ Församlingsrådet

Anslagets uppsättning: Datum 2023- 01-30

Anslagets nedtagning: Datum 2023- 02-10

Förvaring av protokoll: Torsby kyrkokansli, Torsby 170, 442 73 Kärna

Mötet föregicks av ett kort möte angående stiftelsen Victoriafonden.
Beslut togs om utdelning av medel ur fonden.
Beslut togs om avregistrering av fonden då medlen i stiftelsen är förbrukade.

§ 79

Mötets öppnande och upprop:

Ordförande Tore Svensson hälsade alla välkomna, upprop förrättades.

§ 80

Andakt

Anders Radix läste en bön för dagens möte.

§ 81

Justerare

Till justerare valdes Eivor Edström.

§ 82

Godkännande av kallelseförfarandet

Kallelsen godkändes.

§ 83

Dagordning

Dagordningen godkändes.

§ 84

Föregående mötesprotokoll

Föregående mötesprotokoll godkändes och lades till handlingarna.

§ 85

Information från pastoratet

Anders Radix informerade om biskopsvisitationen. Biskopen hälsar och tackar alla som deltog.
Angående inventeringen av kyrkans inventarier har vi fått veta att textilier inte får lagas utan tillstånd från Länsstyrelsen. Dokumentation av inventarierna görs nu av Camilla Ek.

2 mars skall ett möte hållas i Marstrand om hur orgeln skall räddas.

Den nuvarande orgeln är byggd 1934 och vissa delar är äldre. En utredning har gjorts på uppdrag av pastoratet och resultatet skall redovisas och alla åtgärdsalternativ diskuteras vid mötet i kyrkan.
Saklig information ges av Hans Davidsson från Orgelakademien.

Ansökan om att byta namn till Marstrand-Torsby pastorat är nu insänd till Domkapitlet.

§ 86

Rapport från kyrkorådet

6 mars skall vår nye komminister Mikael Hansen tillträda sin tjänst i pastoratet. Han kommer att välkomnas vid gudstjänsten i Harestad söndagen den 19 mars.

8 mars planeras en gemensam träff för alla församlingsråd för utbyte av erfarenheter.

26 mars skall Lasse Alerås och Henrik Svensson avtackas i Marstrands kyrka. Därefter serveras kyrkkaffe i församlingsgården.

30 mars är det deadline för sommarfoldern.

För att sprida information skall trottoarpratare ställas ut vid båda ingångarna plus på kajen vid alla tillfällen då kyrkan är öppen. Kommunen skall tillfrågas.

§ 87

Kyrkan

Dörrmattor till kyrkan är beställda.

§ 88

Aktiviteter

Kyrkan hålls öppen på lördagarna kl 12.00-14.00.

Vid behov då besöksfrekvensen kräver förlängs öppettiden till kl 15.00. Siv Dahl tar den 4 mars. Lista där intresserade kan anmäla sig kommer att skickas ut.

§ 89

Församlingsgården

Stoppet i avloppet är nu åtgärdat. Återläggningen av rabatterna har skett på ett förtjänstfullt sätt enligt Sinneas Trädgård.

§ 90

Övriga frågor

Beslutades att namnet på barnet som döps skall skrivas in på baksidan av keramikfisker och hängas på nätet. Fisker är en symbol för de första kristna.

Föräldrarna får erbjudande att hämta fiskarna vid en gudstjänst. De som inte kan närvara vid det tillfället skall få fisker hemsänd.

§ 91

Nästa möte

Nästa formella möte är måndagen den 8 maj.

§ 92

Sammanträdets avslutande

Ordförande tackade för visat intresse och hoppas att Församlingsrådet kan verka för att kyrkan skall locka fler besökande till gudstjänsterna. Något som kan bidra till detta är att Församlingsrådets medlemmar besöker Marstrands vackra kyrka.

Församlingsrådet önskar att kansliet kontaktar Kungälv kommun angående "trottoarpratere" på kajen.

Församlingsrådet kräver att hanteringen av dopfiskarna skall ske enligt § 90.

Svenska kyrkan +

HARESTADS FÖRSAMLING

TORSBY PASTORAT

Protokoll fört vid möte med Harestads församlingsråd.

Plats och tid Harestads församlingshem

Beslutande Lillemor Jirholm Förhinder
 Sten Olsson
 Barbro Ahl Förhinder
 Lars-Åke Larsson
 Susanne Styre ordförande

Kh Anders Radix

Adjungerad Marita Nilsson För mötet

Ersättare Ethel Berntsson Tjänstgörande
 Katarina Bremert Jirholm Förhinder
 Carina Magnusson Tjänstgörande
 Jessica Odhner Förhinder

Ordförande: Susanne Styre

Justerare: Marita Nilsson

Sekreterare: Carina Magnusson

Anslag/bevis

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ Församlingsrådet

Sammanträdesdatum

Anslagets uppsättning Datum... 230210Anslagets nedtagning Datum... 230303

Förvaring av protokoll: Torsby kyrkokansli, Torsby 170, 442 73 Kärna

§1 Mötets öppnande och upprop.

Mötet öppnas av ordförande Susanne Styre som hälsar välkommen och upprop hålls.

§2 Andakt.

Dagordningen godkänd. Kh hållen andakt.

§3 Dagordning.

Dagordningen godkänd.

§4 Val av justerare.

Till att justera dagens protokoll väljs Marita Nilsson.

§5 Föregående mötesprotokoll

Genomgått och lagt till handlingarna.

§6 Kollektlista 2023

Godkänd.

§7 Prästens punkt.

- Inventarier - textilier som finns med i Inventarieförteckningen får vi inte laga själva utan måste lämnas till en konservator.
- Namn Torsby pastorat kan komma att ändras till Marstrand Torsby pastorat.
- 30 april, Valborgsmässoafton blir det sammanlyst mässa i Harestad kl 11.
- Lyckedagen blir 14 maj.
- Samtal om tro 3:e terminen börjar i Torsby.
- 8 mars kl 17 i Harestad blir det träff med alla församlingsråden.
- Mikael Hansen, ny komminister, kommer 6 mars. Välkomnande av honom blir 19 mars kl 11.
- Avtackning av Lasse och Henrik blir 26 mars kl 11 i Marstrands kyrka.

- Om man inte har fått församlingsblad ska man meddela det så får vi avdrag på priset.
- 30 mars manusstopp för sommarfoldern.
- Påsk: Långfredag: Traditionell mässa i Harestad kl 11 och Körverk med Skapande kör och Gaude i Torsby kl 17.
- Pilgrimsvandring i Harestad kl 11 Kristi Himmelsfärdsdag.

§8 Övrigt.

Öppen kyrka i Harestad på sommaren, tag med till 8 mars.

Anders skickar ur kontaktuppgifter till församlingsrådet.

Susanne går på en utbildning i Odlarglädje och Skapelsekärlek och vill göra något project i församlingshemmets trädgård.

§9 Nästa möte.

Nästa ordinarie möte blir 9 maj kl 18. Extramöte 7 mars kl 18.

§10 Ordföranden avslutar mötet.

88
C.M.
Albi
oms